

داود پارسا نژاد

روزنامه نگار

داود پاسارنژاد
روانامنگار

روستا از قدیم از ارکان اصلی جامعه و نظام اقتصادی ایران به‌شمار می‌رود. از طرفی چون روستاییان با تکثیر منابع داخلی خود به تولید می‌پردازند، در مقابل تهدیدات بیرونی مقاومت بالایی دارند. مسائله‌ای که سال‌ها اخیر با عدم توجه سیاست‌گذاران به مشکلات روستا، تا حدودی از نقش مولد و مقاوم خود فاصله گرفته است. با گذشت سال‌ها هنوز مهم‌ترین کارکرد روستا، کشاورزی و مشاغل مرتبط با آن است. کاهش درآمد روستاییان که بسیاری از آن حاصل مشکلات بخش کشاورزی و به‌عنوان اصلی‌ترین حفره روستاست، باعث افزایش فقر در این نواحی شده است. در سال‌های گذشته مهم‌ترین برنامه دولت برای رونق روستاها پرداخت تسهیلات اشتغالزای بوده که البته هنوز اجرایی نشده است. این مساله و سایر مسائل روستا و کشاورزی به‌عنوان مهم‌ترین کارکرد آن‌ها را بر این داشت تا به سراغ محمد حسین کریم، عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی برویم. دکتر کریم، چه‌تدریس علمی دانشگاه خوارزمی و رئیس سابق انجمن توسعه روستایی ایران و همچنین مشاور کمیسیون نظارت دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام است. کریم معتقد است: «اگر بخواهیم به امنیت غذایی پایدار و توسعه روستایی فکر کنیم باید دولت و حاکمیت بیمه محصولات کشاورزی، الکوی کشت، ارائه تسهیلات و اعتبارات به بخش کشاورزی، ماشین‌آلات، حمل‌ونقل محصولات، صادرات محصولات، مزاد، تعیین بازارهای صادراتی و بازاریابی و کاهش ضایعات کشاورزی را بیش از پیش جدی بگیرند. در ادامه این گفت‌وگو را از نظر می‌گذرانیم.

دولت برای رونق اشتغال روستایی برنامه برداشت ۱/۵ میلیارد دلار از صندوق توسعه ملی جهت تخصیص تسهیلات ارزان قیمت را در نظر دارد. شما این برنامه را چقدر در نیل به اهدافش موفق می‌دانید؟

بگذارید یک نکته را شفاف بگویم؛ در بسیاری از موارد که دولت اهالی روستا بابت هزینه‌های جهت اشتغال مصوب می‌کند، بانک‌ها به‌طور کلی زیر بار آن نمی‌روند. حدود پنج سال است که در معاونت توسعه روستاییانه ریاست جمهوری اعلام می‌کند ما به روستائیان برای فعالیت‌های مولد بخش کشاورزی و روستایی وام سه تا پنج درصد می‌دهیم، اما آن چیزی که تا الآن رصد کرده‌ام و منطبق با بررسی‌های دانشگاهی، چنین نغز را سراغ ندارم که ۴ درصدی در روستاها گرفته باشند. از طرفی روستائیان سرمایه کلان در اختیار ندارند و انباشت سرمایه‌هایشان بسیار پایین است، چون فرایند دروهای باطل صرف روی آنها فشار می‌آورد و تمرکز سرمایه‌هایشان را ضعیف می‌کند. بنابراین آنها مجبورند به یک اقتصاد معیشتی و یک اقتصاد سربه‌سر مواجه باشند. یعنی هرچه را درمی‌آورند صرف می‌کنند و دیگر پس اندازی ندارند که تبدیل به سرمایه و سرمایه‌گذاری شود. امید آنکه به تسهیلات کشاورزی و روستایی با بهره کم است که آن هم نمی‌شود.

بانک کشاورزی، بانکی تخصصی ووظایفش حمایت از کشاورز وروستایی است. چرا به وظایف خود عمل نمی کند؟

بانک کشاورزی فقط اسمش کشاورزی است، کارهایی انجام می‌دهد که اصلا ربطی به آن ندارد و غیر کشاورزی است. مثلا صراف می‌دارد، ساخت‌وساز انجام می‌دهد، وام مسکن و خودرو می‌دهد شهرها پرداخت می‌کند و ... تمام کارهایی را که بانک‌های تجاری انجام می‌دهند، بانک کشاورزی نیز انجام می‌دهد. بانک‌های خصوصی، دولتی به‌عنوان بازارهای مالی سازمان‌یافته، برای عدم تسهیلات‌دهی به بخش کشاورزی و روستایی سازمان‌یافته هستند. این عملکرد باعث شده متأسفانه ربا در بخش‌های روستایی وارد شود، چون در این صورت حداقل ربا به‌موقع دریافت می‌کند.

برای جلوگیری از مهاجرت روستاییان به شهر که در سال‌های اخیر شدت گرفته و ماندن آنها به طور موثر در روستا، چه راهکارهایی را ارائه می‌دهید؟

مشکلاتی که روستا دارد فقط بحث سرمایه و سرمایه گذاری نیست. اگر ما هجوم روستاییان به شهرها را مشاهده می کنیم و مهاجرت معکوس از شهر به روستا نداریم، بزرگ ترین دلیلش شاک فتابتی بین جامعه شهری و جامعه روستایی است. دهک ۱۰ جامعه روستایی را مدش برابر با دهک پنج جامعه شهری است. این شفاف ۵۰ درصدی در میان روستاییان را مجبور به مهاجرت می کند. این برحان تادی است که دسترسی به غذا در خانواده های پردرآمد روستایی برابر با نصف جامعه شهری است. اگر بخواهیم به امنیت غذایی پایدار و توسعه روستایی فکر کنیم باید دولت و رانیت بیمه محصولات کشاورزی، گوزی کشت، ازمتهاسیات و اعتبارات به بخش کشاورزی، ماشین آلات، حمل ونقل

اعتراض رئیس سابق انجمن علمی توسعه روستایی ایران به بی توجهی به روستایی ها در گفت و گوبا «فرهیختگان»:

۵ نفر هم تاکنون در روستاها وام اشتغال ۴ درصد نگرفته‌اند

- پیش قراول توسعه روستا وزارت جهاد سازندگی بود
- روستاها از حالت مولد فاصله گرفته اند
- بانک کشاورزی فقط اسمش کشاورزی است، کارهایی انجام می دهد که اصلا ربطی به آن ندارد
- شکاف درآمدی بین روستا و شهر مهم ترین عامل مهاجرت است

با همه سازمان‌های عریض و طویلی که داریم هنوز روستاها با مشکلات پیش‌پاافتاده‌ای مواجه هستند. بالاخره تکلیف روستا چه می‌شود و متولی اصلی آن چه سازمانی است؟

یکی از مشکلات روستا تعدد سازمان‌های متولی است. جهاد کشاورزی، سازمان عشایری، سازمان تعاون روستایی، معاونت مناطق محروم و توسعه روستایی بهادریاست جمهوری، دهیاری‌های وزارت کشور و... تنها نهادی از سازمان‌های مرتبط با روستا هستند. این یکی از بزرگ‌ترین معضلات روستا و به‌طور کل مشکلاتی است که می‌شوند که تعدد متولی از بین برود. به‌جای آنکه سازمان‌ها و وزارتخانه‌های عربض و طویل اقدام با هم ادغام و از هم جدا کنند، همان وزارت عمران و توسعه روستایی سابق را احیا کنند که کارش عمران روستایی بود. چرا این همه دستگاه مرتبط با روستا را می‌سند نهایی توسعه روستایی و عشایری نداریم؟

بحث سازمان‌های متولی شد؛ انحلال جهاد سازندگی و ادغام با وزارت کشاورزی را چقدر در عقب‌ماندگی روستاها موثر می‌دانید؟

وزارت جهاد سازندگی و وزارت کشاورزی وقتی جدا
هم فعالیت می کردند، عملکردشان بهتر از بعد از ادغام
بود. در این سال های پس از ادغام من ندیدم جهاد
کشاورزی غیر از مرغ، تخم مرغ و میوه و شادندیم
دیگری داشته باشد که البته در آن هم توفیقی نداشت.
در حالی که بزرگترین پاسخگوی کشور برای توسعه
پایدار روستایی، امنیت پایدار غذایی و پیشرفت بخش
کشاورزی و وزارت جهاد کشاورزی است. من معتقدم
چون نیروهای وزارت کشاورزی آن همت عمران روستایی
را ندارند و بیشتر پشت میز نشین هستند، هیچ وقت
نمی توانند مدیریت جدی و روستایی داشته باشند
این غایب طلبی پرسنل و نیروهای جهاد سازندگی را
نیز باید کرد.

اگر الان می‌گویم، روستاهای ۲۰ خانوار به بالا برقی دارند یا اگر شبکه کابلاتی ۵۰۰ روستایی در سیستان تشکیل شده است، پیش قراول همه اینها جهاد سازندگی بود. از موقعی که جهاد کشاورزی آمد، ارومیه و هامون خشک شد. باید راهکارهای برتری با استراتژی‌های بهرور برای بخش کشاورزی ارائه کنیم. معتقدم وزارت جهاد کشاورزی در این زمینه توانمند نیست و ضعیف است. درواقع وزارت جهاد کشاورزی با اصلاح و به‌مکدود وزارتخانه قبل از ادغام را نداند و عملکردش کمتر از نصف است.

بوده که در محصولات کشاورزی و غله
 نیازمند کشورهای بیگانه نبوده است.
 تاریخ می گوید سدهای زمانی انبار غله
 پیدا بوده، اما ممکن است آن جایگاه را
 را با ادامه بحران آب از دست بدهیم.
 در سال ۲۰۵۰ میلادی سرانه آب هر
 ایرانی ۲۰۰ مترمکعب است.
 مترمکعب می رسد. در آن شرایط بحران
 ما جزء ۱۲ کشور تشنه دنیا قرار خواهیم
 گرفت. کشور ما جزء پنج کشور آبیاری
 دنیا بعد از چین، هند، آمریکا و پاکستان
 است. سدهای جاری، بحث مدیریت آب برای
 ما بسیار مهم است. الان هزاره جدید و
 قرن جدید، قرن اصلاحات آبی نیست
 بلکه قرن اصلاحات آبی است. به تعبیر
 برخی ها این قرن، هزاره جنگ نفتی
 نیست و هزاره جنگ آبی است. ما باید
 اصلاحات منابع آبی، افزایش راندمان

واقع آبخیزداری و کلا حفاظت و صیانت
ش‌های آسمانی را در کشور هم برای
ی و هم برای بخش غیرکشاورزی بسیار

در سال‌های اخیر تورم روستایی از تورم شهری پیشی گرفته است. یعنی روستاییان گران‌تر از شهرنشینان زندگی می‌کنند؟

تورم کالاهای مصرف داخلی مانند سبزیجات و صیفی جات بالا نیست؛ اما چون در حال حاضر زندگی روستایی به زندگی شهری تکیه کرده، لذا تورم مصرفی و تورم خوراکی بالاست. الان نان، گوشت، نوشابه و... از شهر به روستا می‌رود.

تورم مصرفی جامعه روستایی در واقع به تورم مصرفی جامعه شهری نزدیک شده و حتی بیشتر است و این به‌خاطر مصرفی فاسد روستاهاست. ستوها از این حالت مولد و تولیدی شدن گرفته‌اند. یکی از دلایل این است که حمایت از مصرف‌کننده بیشتر و حمایت از تولیدکننده کمتر است. حمایت از مصرف‌کنندگان باعث شده مصرف جامعه شهری و روستایی به‌هم نزدیک شود. از آن طرف سیاست‌های تولید داخلی با سیاست‌های حمایت مرمی ناچیز‌های شده که تولید در بخش کشاورزی و روستایی کم شود.

مشکلاتی که روستا دارد فقط بحث سرمایه و سرمایه گذاری نیست. اگر ما هجوم روستاییان به شهرها را مشاهده می کنیم و مهاجرت معکوس از شهر به روستا نداریم، بزرگ ترین دلیلش شکاف طبقاتی بین جامعه شهری و جامعه روستایی است

چرا مشکلات بخش کشاورزی بیشتر از سایر بخش‌های کشور است؟

بخش کشاورزی تنها بخشی است که تابع تولید غیرخطی دارد. یعنی فعالیت در بخش کشاورزی متاثر از تغییرات جوی، اقلیمی و طبیعی است. وقتی تابع خطی داشته باشد آسیب پذیری اش بیشتر و ضحیه تار عنکبوتی نیز شامل حالش می شود. ضحیه تار عنکبوتی در بارش دشت نوسانات عرضه و قیمت محصولات کشاورزی است. مثلاً سیب زمینی کیلویی ۱۰ هزار تومان می شود، همه هجوم می آورند و سیب زمینی می گرانند. در نتیجه قیمتش به هزار تومان سقوط می کند و دیگر هیچ کس سیب زمینی نمی گارد. اینها به این خاطر است که کشور ما سیاست انحصار انگو و تغییر کشت، سیاست افزایش آلودگی و سیاست کاهش

مخاطرات بخش کشاورزی ندارد. در بخش کشاورزی آنچه تاکنون شرح کرده براساس سنت و تجربه روستاییان و دغدغه شترشده، ردوبار و طرمق گردان شده‌اند. کاشان و فارس قطب گلاب شده‌اند، جرسنجان و دامغان قطب پسته، قاقان قطب عرقان و بوم و جهرم قطب تولید خرما شده‌اند. ... همه براساس سابقه و تجربه این گونه شده‌اند. مولوی این قابلیت در خیلی از جاهای کشور نیز وجود دارد.

درباره مصرف بالای آب در بخش کشاورزی حرف‌های زیادی زده می‌شود. برای رفع این مسأله چه باید کرد؟
زمانی می‌گفتند بخش کشاورزی آب زیادی مصرف

می‌کند و باید مالیات دهد. آن بخش هایی که باید مالیات بدهند، صنعت و خدمات است چون آب از ابتدا متعلق به کشاورزی بوده. به جای اینکه از کشاورزی مالیات بگیرند و هزینه کنند و راندمان آب را افزایش دهند، از طرفی ما مستحق این نیستیم که با رانندگی ۴۰ درصدی مسالهی چهار میلیون تن واردات گندم داشته باشیم که آن هم دقیقاً برابر با ضایعات گندم در ایران است. یعنی اگر فقط جلوی ضایعات را بگیریم نیازی به واردات گندم نداریم. ما با رانندگی آب و آبیاری را از ۴۰ به ۸۰ درصد برسانیم، دیگر نیازی به جشن دوگذایی نداریم و هر سال دوگذا هستیم. ایران یکی از معدود کشورهای

ادامه از صفحه یک

شهرها و حل مشکلات را ندارند. فقدان همکاری و هماهنگی بین نهادهایی مانند شهرداری، فرمانداری، بنادر و دریاوردی، بخش انرژی، گردشگری و نهادهای نظامی باعث شده است برنامه مدون و یکپارچه‌ای برای اداره و توسعه این شهرها وجود نداشته باشد. در شهرهای شمالی کشور که جاذب گردشگر و نیازمند اداره دقیق و کارآمد هستند، این موضوع محسوس‌تر است. این شهرها تراکمی بسیار بالاتر از میانگین کشوری دارند و فشار جمعیتی حیات آنها را به مخاطره انداخته است. جان کلیم ارائه گردشگری پایدار در شهرهای ساحلی کشور به گونه‌ای که اکوسیستم را به مخاطره نیندازد، نیازمند تدبیر، دواندیشی، مشارکت و مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی است. به نظر می‌رسد آموزش مدیریت گردشگری یکی از برنامه‌هایی است که می‌تواند به نهادهای مسئول در راستای هماهنگی و وفای بیشتر کمک کند.

برای نمونه فقط در زمینه ماهیگیری، فائو تخمین زده است که ۵۷ درصد ماهیگیری به روش قانونی و در حد بهینه در سطح جهان انجام می‌گیرد و بقیه صید بی‌رویه و غیرقانونی است که سالانه مبلغ ۲۲ میلیارد دلار را به جیب صیادان صحرایی می‌ریزد. در کشور ما نیز وضعیت ساحل در شمال و جنوب چندان مناسب نیست. سه استان در شمال کشور و چهار استان در جنوب کشور دارای ساحل هستند که مجموعاً خط ساحلی حدود ۵۸۰۰ کیلومتر را تشکیل می‌دهد و ایران را در رتبه ۲۷ کشورهای جهان به لحاظ طول ساحلی قرار می‌دهد. داشتن این میزان از ساحل برای یک کشور می‌تواند سرمایه‌ای عظیم و منحصر به‌فرد محسوب شود، اما شهرهای ساحلی کشور ما که در جنوب و چه در شمال کشور با مسائلی و مشکلات عدیده اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی مواجه هستند. به دلیل مدیریت نامتمرکز و بخشی، نهادهای مدیریت شهری توان اداره این

خبر

تمديد مهلت خرید اوراق مشارکت قطار شهری مشهد

بالغ بر ۶۰ درصد اوراق مشارکت در هفته اول به فروش رفت

بالای سود قطعی گفت: «عملکرد درست شهرداری مشهد و پرداخت سود قطعی در چهار دوره باعث شد از فروش اوراق در این دوره استقبال خوبی شود. همچنین تعلق این اوراق به شهر مشهد و شهر امامشاه (ع) خواست شده افراد برای کسب سود معیونی در کنار سود مالی اوراق، بیشترین را دهند». فروش ۷۰۰ میلیارد تومانی اوراق مشارکت خط ۳ قطار شهری مشهد از روزهای آغازین هفته گذشته برای اولین بار در کشور طی سال جاری در شعب بانک آینده سراسر کشور آغاز شده که با توجه به نرخ سود ۲۰ درصد و پرداخت سود قطعی از پرفروش ترین اوراق در سطح کشور بوده است.

معاون اقتصادی و رئیس سازمان سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های
فهردهاری مشهد با اعلام خبر تمدید مهلت خرید اوراق مشارکت خط
۲ و ۳ قطار شهری مشهد اظهار کرد: «بالغ ۶۰ درصد این اوراق
معادل ۴۰۰ میلیارد تومان در هفته اول به فروش رفت که با توجه به
استقبال خوب مردم و بخش خصوصی از خرید این اوراق، با کمک
بانک مرکزی به مدت چهار روز کاری از ۲۹ اردیبهشت تا اول خرداد
مهلت فروش تمدید شده است.» رضا خواجه‌دانی افزود: «کمتر
از ۳۰۰ میلیارد تومان اوراق باقی‌مانده که در این چهار روز به فروش
آمده، مسدود می‌ماند.» وی با اشاره به بینشینه فهردهاری مشهد در پرداخت نرخ

آگهی مزایده عمومی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات در نظر دارد خدمات آژانس دانشجویی شرکتان و اعضای هیات علمی خود را از طریق برگزاری مزایده عمومی به شرکت‌های واجد شرایط (شخص حقوقی معتبر) واگذار نماید. لذا از متقاضیان دعوت به عمل می‌آید جهت خرید اسلایف مدت ۱۰ روز کاری از درج آگهی تا پایان ساعت اداری روز شنبه مورخ ۹۷/۳/۱۹ یا ارائه معرفی‌نامه و فیش واریزی به مبلغ ۱۰۰/۰۰۰/۰۰ ریال (غیرقابل استرداد) به شماره حساب ۰۰۶۹۹۲۵۰۰۰۰۰۰ نزد بانک ملی ایران شعبه دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات در تاریخ ۱۳۹۷/۳/۱۹ تا ساعات اداری به نشانی: تهران - انتهای بزرگراه شهید ستاری شمال - میدان دانشگاه - بلوار شهید ابرحار - واحد علوم و تحقیقات - ساختمان علوم پایه طبقه اول شمالی - اداره خدمات- (تلفن تماس: ۴۴۸۶۶۰۱۰ داخلی ۳۳۲۵ مراجعه نمایند. (آخرین مهلت تحویل پاکات پایان وقت اداری (ساعت ۱۶) روز شنبه مورخ ۹۷/۳/۱۹ خواهد بود).

ضمناً هزینه آگهی برعهده برنده مزایده بوده و دانشگاه در رد یا قبول یا نپذیرش اداری اختیار تام می‌باشد. بدیهی است کلیه مفاد این‌نامه معاملات دانشگاه حاکم بر شرایط مزایده می‌باشد.

روابط عمومی واحد علوم و تحقیقات